

**Πρόγραμμα Ενδοϋπηρεσιακής Επιμόρφωσης εκπαιδευτικών,
Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων και εκπαιδευτικών
Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής**

**Επιμορφωτικό σεμινάριο
«Διδάσκοντας την Ελληνική ως δεύτερη
γλώσσα στο Δημοτικό Σχολείο»**

**21-22 Μαρτίου 2014, Λευκωσία
16-17 Μαΐου 2014, Λεμεσός**

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ, ΠΡΟΟΔΟΣ, ΕΥΗΜΕΡΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

SOLIDARITY FUNDS

ΠΑΙΔΑΓΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

ΔΡΑΣΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αξιοποίηση του διδακτικού υλικού της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας (1)

Μαρία Μητσιάκη, mmitsiak@lit.auth.gr
Εκπαιδευτικός, Διδάκτωρ Εφαρμοσμένης
Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.

Δομή της παρουσίασης

- Ⓜ **Διδακτικό υλικό σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή που απευθύνεται σε:**
  - παλιννοστούντες και αλλοδαπούς μαθητές:
http://www.keda.uoa.gr/ed_material.html
<http://eppas.web.auth.gr/didaktiko/didaktiko.html>
  - τουρκόφωνους/ μουσουλμάνους μαθητές:
<http://www.museduc.gr/index.php?page=2&sub=1>
  - ομογενείς:
<http://www.ediamme.edc.uoc.gr/diaspora/index.php?yliko>
  - φυσικούς ομιλητές της ελληνικής → κατάλληλη αξιοποίηση, ώστε να ανταποκρίνεται στους στόχους της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας: www.pi-schools.gr
- Ⓜ **Κριτήρια επιλογής και αξιοποίησης του υλικού**
- Ⓜ **Αξιοποίηση του διδακτικού υλικού στο πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης**
- Ⓜ **Αξιοποίηση του διδακτικού υλικού σε ποικίλα θεσμικά σχήματα:**
  - τάξεις υποδοχής
  - φροντιστηριακά τμήματα/ τάξεις ενίσχυσης της ελληνομάθειας
  - μικτές τάξεις
- Ⓜ **Αξιοποίηση του διδακτικού υλικού με βάση διαφορετικές διδακτικές προσεγγίσεις:**
  - επικοινωνιακή (Wilkins: 1976, Nunan: 1988, Brown: 2001)
  - αντιπαραθετική ανάλυση– αξιοποίηση του γλωσσικού λάθους (Lado: 1957, Ellis: 1994)
  - εστίαση στη γραμματική μορφή (focus on form, Van Patten: 2004)
  - στρατηγικές εκμάθησης (λεξιλογίου, ανάγνωσης)
  - διδασκαλία του περιεχομένου μέσω της γλώσσας (CLIL: Content-based Learning Language Instruction)

Διδακτικό υλικό σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή για παλιννοστούντες και αλλοδαπούς μαθητές

http://www.keda.uoa.gr/ed_material.html

- ο Το παρόν έργο έχει προβεί σε εφαρμογή του διδακτικού υλικού μέσω της εφαρμογής του από τους εκπαιδευτικούς στα συνεργαζόμενα σχολεία

Αποτελέσματα αξιολόγησης διδακτικού υλικού

Θετικά σημεία

- λαμβάνουν υπόψη την ηλικία και τις ανάγκες των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών
- καλύπτουν τις δεξιότητες παραγωγής και κατανόησης προφορικού και γραπτού λόγου
- αποτελούν πρωτότυπες και καινοτόμες δοκιμές στο χώρο της ανάπτυξης διδακτικού υλικού της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας (π.χ. εικονογραφημένο λεξικό για παλιννοστούντες και αλλοδαπούς μαθητές, συλλογή τραγουδιών χρήσιμων για την ανάπτυξη παραγωγικών και προσληπτικών δραστηριοτήτων στην τάξη, ξεχωριστά εγχειρίδια για τις γραμματικές κατηγορίες του χρόνου και της έγκλισης, προκειμένου να επιτευχθεί αποτελεσματικότερη πρόσκτηση, συλλογή αυθεντικών κειμένων από τη σύγχρονη ειδησεογραφία συνοδευόμενα από βιντεοσκοπημένο οπτικοακουστικό υλικό)
- διαθέτουν αυθεντικά και ημιαυθεντικά κείμενα
- παρέχουν πρόσβαση σε γλωσσικά παιχνίδια και γλωσσικές δραστηριότητες
- καλύπτουν ποικίλα γραμματικά φαινόμενα που χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερη δυσκολία σε όλα τα γλωσσικά επίπεδα
- προσφέρουν επαφή με πολυτροπικά κείμενα
- παρέχουν σύνδεση με το πολιτισμικό υπόβαθρο της ομάδας στόχου
- κάνουν επιλεκτική χρήση της μητρικής γλώσσας των μαθητών, προκειμένου να ξεπεραστεί η δυσκολία του λεξιλογίου
- διαθέτουν προτάσεις και παρέχουν ερεθίσματα για τη διδασκαλία της γλώσσας με βάση το περιεχόμενο (CLIL).

Διδακτικό υλικό σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή για παλιννοστούντες και αλλοδαπούς μαθητές

http://www.keda.uoa.gr/ed_material.html

Αποτελέσματα αξιολόγησης διδακτικού υλικού

Ⓢ Ανάγκη για βελτίωση/ ενίσχυση

- ύπαρξη μη βασικού/ περιφερειακού λεξιλογίου που συχνά δυσχεραίνει την κατανόηση κυρίως στα αναγνωστικά μέσου/ προχωρημένου επιπέδου
- ανάγκη για σχεδιασμό δραστηριοτήτων περισσότερο επικοινωνιακά προσανατολισμένων
- ανάγκη για σχεδιασμό περισσότερων δραστηριοτήτων για την καλλιέργεια των δεξιοτήτων κατανόησης και παραγωγής προφορικού λόγου
- μεγαλύτερη έμφαση στον ελληνικό πολιτισμό, ανάγκη για σχεδιασμό δραστηριοτήτων με περισσότερο διαπολιτισμικό χαρακτήρα
- μεγαλύτερη έμφαση στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

Διδακτικό υλικό σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή για παλιννοστούντες και αλλοδαπούς μαθητές

http://www.keda.uoa.gr/ed_material.html,

<http://eppas.web.auth.gr/didaktiko/didaktiko.html>

Ⓢ Υλικό για το Νηπιαγωγείο και τις δύο πρώτες τάξεις του Δημοτικού:

- Αφίσες
- Τεχνολογία (κόμικς και ασκήσεις)
- Θάλασσα (περιοδικό)
- Μυθολογίες του κόσμου (εξωσχολική δραστηριότητα)

Ⓢ Υλικό για το Δημοτικό:

- Αναγνωστικά
  - ✓ Για σας 1 (Αρχάριοι - Πρώτη γνωριμία – Αλφαβήτα – Αριθμοί – Συλλαβές)
  - ✓ Για σας 2 (Αρχάριοι - Το σχολείο μου)
  - ✓ Για σας 3 (Αρχάριοι – Η οικογένεια – Το σπίτι μου)
  - ✓ Για σας 4 (Αρχάριοι – Η καθημερινή μου ζωή)
- Εικονογραφημένα Λεξικά
  - Το Μικρό μου Λεξικό (1-4)
- Αφηγηματικές ιστορίες
  - Διαβάζω 4
- Ιστορία Ανθρώπων

Λαϊκή αγορά

Η πολυκατοικία

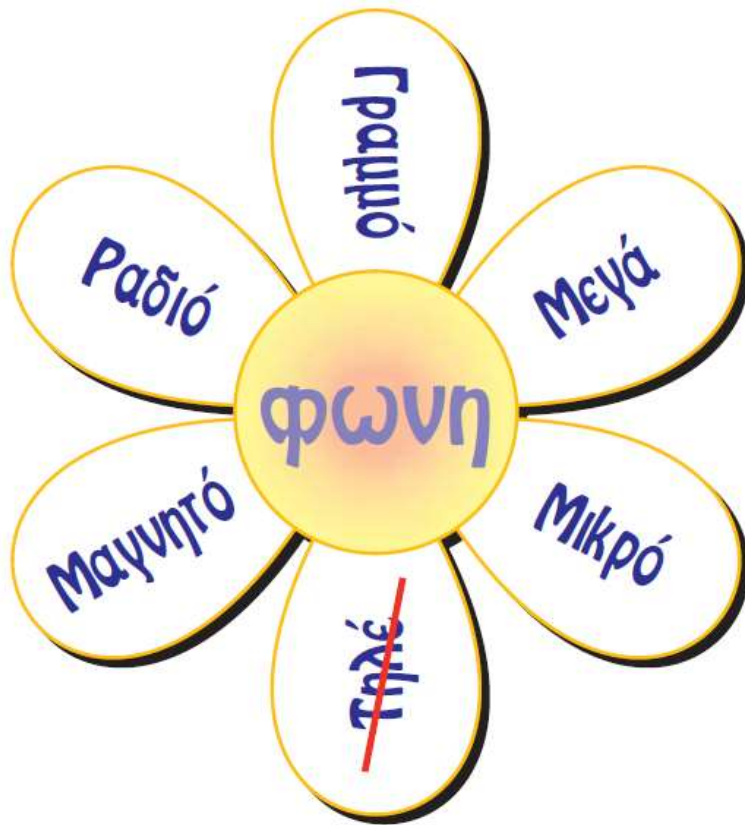

Ασκήσεις για την **ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ**

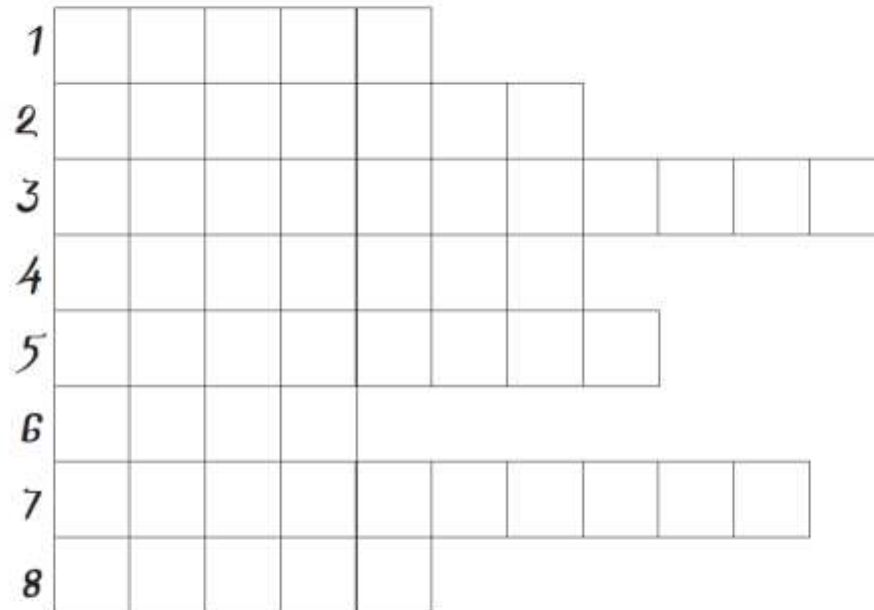

Βρες τις λέξεις που γίνονται από κάθε φύλλο της μαργαρίτας.
Ακολουύθησε το παράδειγμα.

1. Τηλέφωνο.....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

Βάλτε τις λέξεις που ταιριάζουν.

1. Ταξιδεύει σε δικό του δρόμο.
2. Κάνει συχνές το τρένο.
3. Οδηγεί το τρένο.
4. Έχει πολλά το τρένο.
5. Απολαμβάνουν το ταξίδι.
6. Έχει κάθε επιβάτης.
7. Χρειάζεται κάθε ταξιδιώτης.
8. Πάνω σ' αυτές ταξιδεύει το τρένο.

ΤΡΕΝΟ, ΡΑΓΕΣ, ΘΕΣΗ,
ΜΗΧΑΝΟΔΗΓΟΣ,
ΣΤΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ,
ΒΑΓΟΝΙΑ, ΕΠΙΒΑΤΕΣ

Βρες τις ηλεκτρικές συσκευές και υπογράμμισέ τις.

Όλοι βοηθάνε στο σπίτι! Άλλος βάζει τα πιάτα στο πλυντήριο πιάτων, άλλος σκουπίζει με την ηλεκτρική σκούπα, άλλος σιδερώνει. Στην κουζίνα μαγειρεύει ο Πέτρος. Άναψε το φούρνο αλλά ξέχασε τον απορροφητήρα.

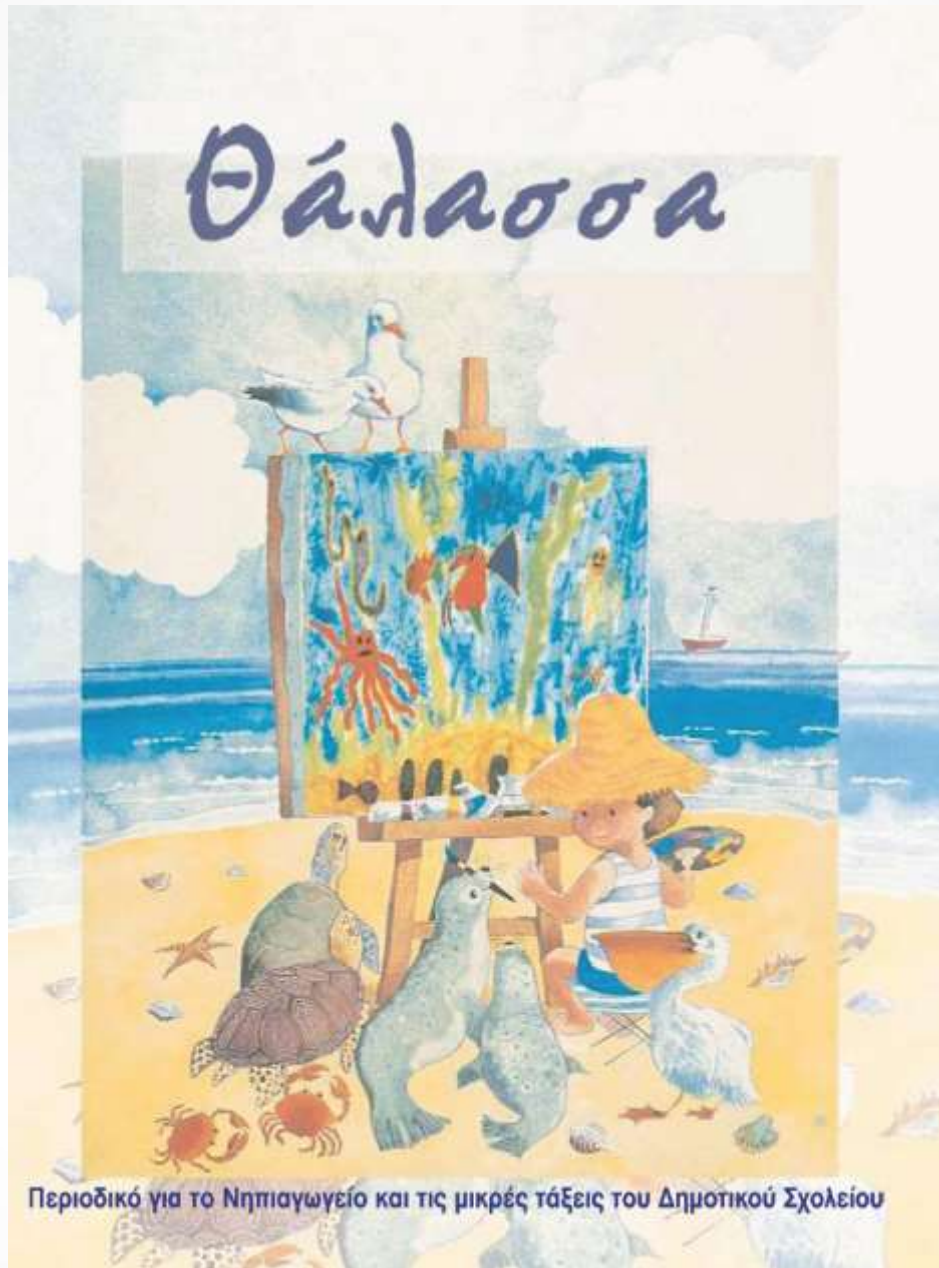
– Πέτρο, βάλε λίγο καφέ στην καφετιέρα και συ Καίτη άναψε το θερμοσίφωνα, ακούγεται η μαμά από το μπαλκόνι.

– Τάκη, εσύ βγάλε τα ρούχα από το πλυντήριο και έλα να τα απλώσουμε μαζί.

– Ευτυχώς που υπάρχουν και οι ηλεκτρικές συσκευές, λέει η μαμά. Σπουδαία εφεύρεση!

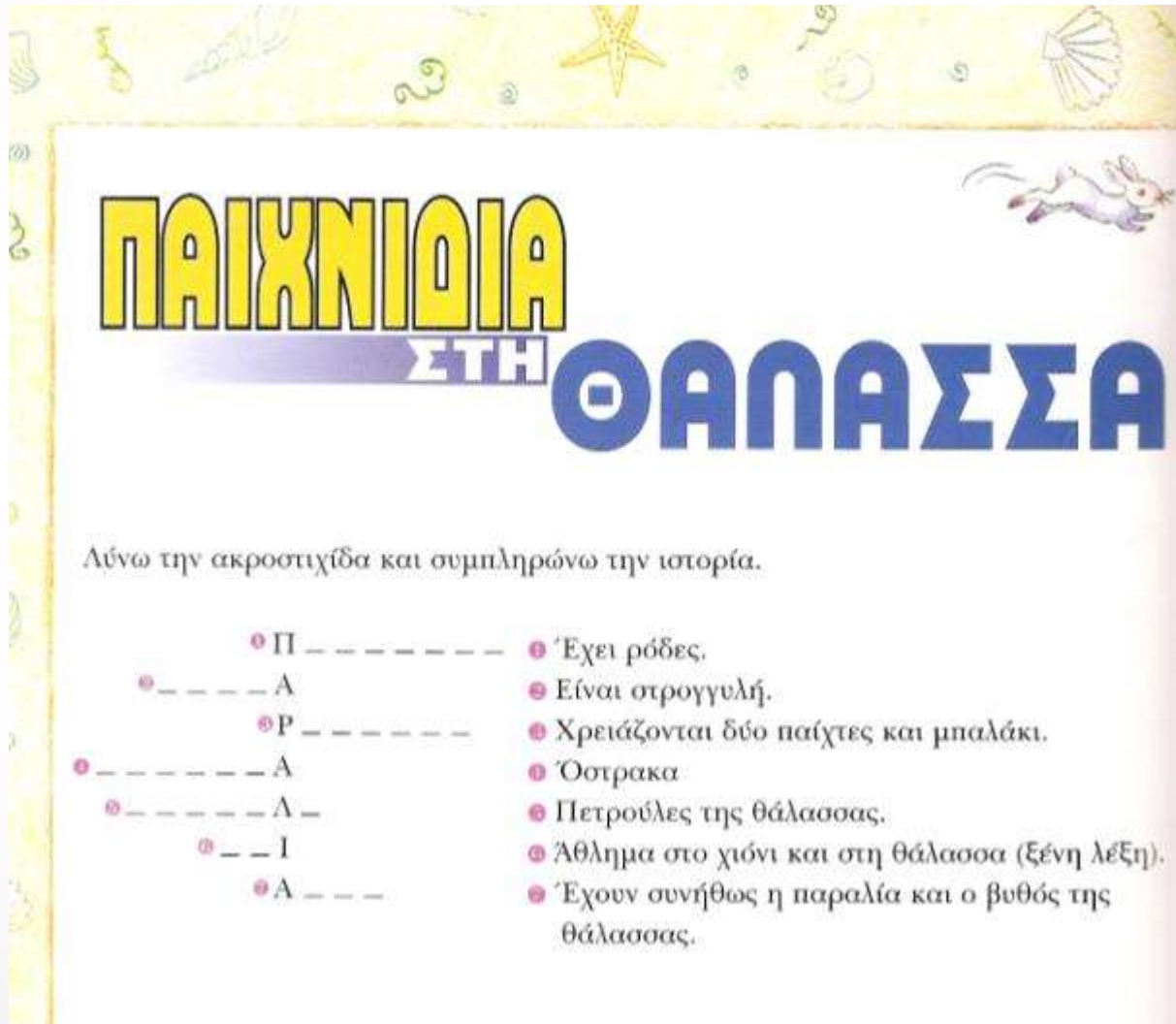
Θάλασσα

Περιοδικό για το Νηπιαγωγείο και τις μικρές τάξεις του Δημοτικού Σχολείου

Μια άσκηση για scrabble

από το βιβλίο ασκήσεων Θάλασσα

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ
ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

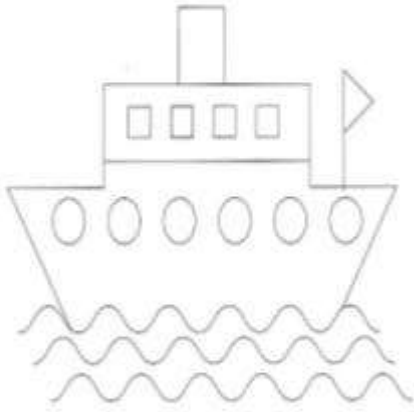
Λύνω την ακροστιχίδα και συμπληρώνω την ιστορία.

• Π _ _ _ _ _	• Έχει ρόδες.
• _ _ _ _ Α	• Είναι στρογγυλή.
• Ρ _ _ _ _	• Χρειάζονται δύο παίχτες και μπαλάκι.
• _ _ _ _ Α	• Όστρακα
• _ _ _ _ Λ _	• Πετρούλες της θάλασσας.
• _ _ _ Ι	• Άθλημα στο χιόνι και στη θάλασσα (ξένη λέξη).
• Α _ _ _	• Έχουν συνήθως η παραλία και ο βυθός της θάλασσας.

Μια άσκηση σύνδεσης εικόνας και λέξεων από το βιβλίο ασκήσεων Θάλασσα

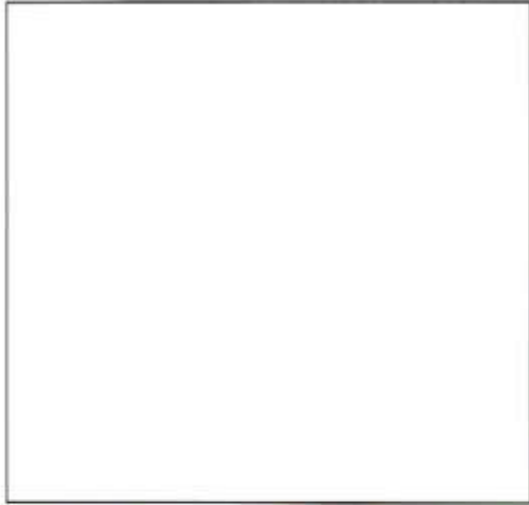
Ζωγραφική

Κάνε γαλάζια τα κύματα.
Χρωμάτισε κόκκινα τα τετράγωνα, κίτρινος τους κύκλους, μπλε τα τρίγωνα.
Βάλε, αν θέλεις, και τον καπνό στο φουγάρο.

Η παραλία

Ζωγράφισε μια παραλία με δέντρα, ήλιο, γλάρους, ομπρέλες, ανθρώπους όρθιους και ανθρώπους που κάνουν μπάνιο, κύμα.

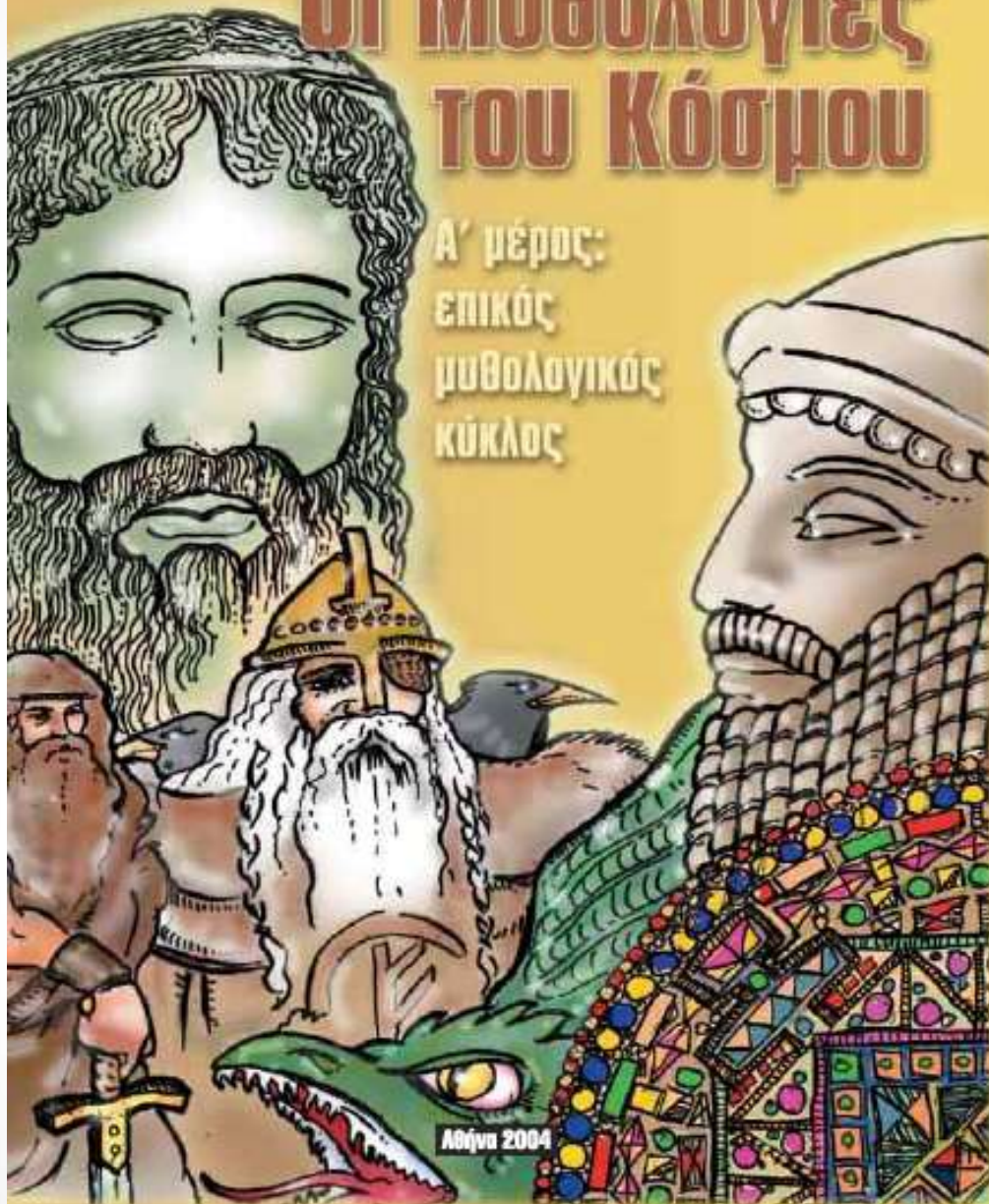

- ☐ = δέντρο
- ☉ = ήλιος
- ~ = γλάρος
- ☂ = ομπρέλα
- ☿ = άνθρωπος
- = κολυμβητής
- ~ = κύμα

67

Οι Μυθολογίες του Κόσμου

Α' μέρος:
επικός
μυθολογικός
κύκλος

Αθήνα 2004

Με τον όρο Νορβηγο-ισλανδική μυθολογία ή Νορδική (Nordic), δηλαδή **Βόρεια** μυθολογία, εννοούμε την μυθολογία εκείνη που εδραιώθηκε στις χώρες της σημερινής Σκανδιναβίας, πλην της Φινλανδίας (δηλ. Νορβηγία, Σουηδία, Δανία), της Ισλανδίας, του μεγαλύτερου μέρους της Βρετανίας που κατοικείται από Αγγλοσάξονες, των κατοίκων των νησιών Φερόες, των Δανών κατοίκων της Γροιλανδίας (η Γροιλανδία κατοικείται στο μεν νότιο τμήμα της από Δανούς, στα δε κεντρικά και βόρεια τμήματά της από τους Εσκιμώους), της Γερμανίας, του αγγλοφώνου τμήματος του Καναδά, και ενός μεγάλου μέρους από τους Αγγλοσάξονες που κατοικούν τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Ο λόγος που δίδεται έμφαση στην Νορβηγία και την Ισλανδία, όσον αφορά την μυθολογία αυτή, είναι επειδή οι δύο αυτές χώρες υπήρξαν από τα αρχαία χρόνια οι γενέτειρες των μύθων που δομούν την Βορειοευρωπαϊκή μυθολογία, ως βάσεις και εφαλτήρια των τολμηρών θαλασσοπόρων - πολεμιστών **Βίκινγκς**, οι οποίοι ήταν και οι φυσικοί φορείς των μύθων αυτών των περιοχών του Βορρά.

Ακόμη και σήμερα, η Νορβηγία και η Ισλανδία ανάμεσα στις προαναφερόμενες χώρες είναι οι πιο "ζεστοί" χώροι διατήρησης αυτής της πλούσιας κληρονομιάς.

Η Νορβηγο-ισλανδική μυθολογία, ανάμεσα στις μυθολογίες των λαών, συγκαταλέγεται ως μία από τις ωραιότερες και πνευματικότερες αυτών. Ακόμη δε, οι συγγενείές της με την Ελληνική μυθολογία είναι πάρα πολλές, σε τέτοιο βαθμό μάλιστα, που κάποτε καταπλήσσουν τον (ανα)γνώστη των βόρειων μύθων.

Όποιος έχει ταξιδέψει ως την Νορβηγία

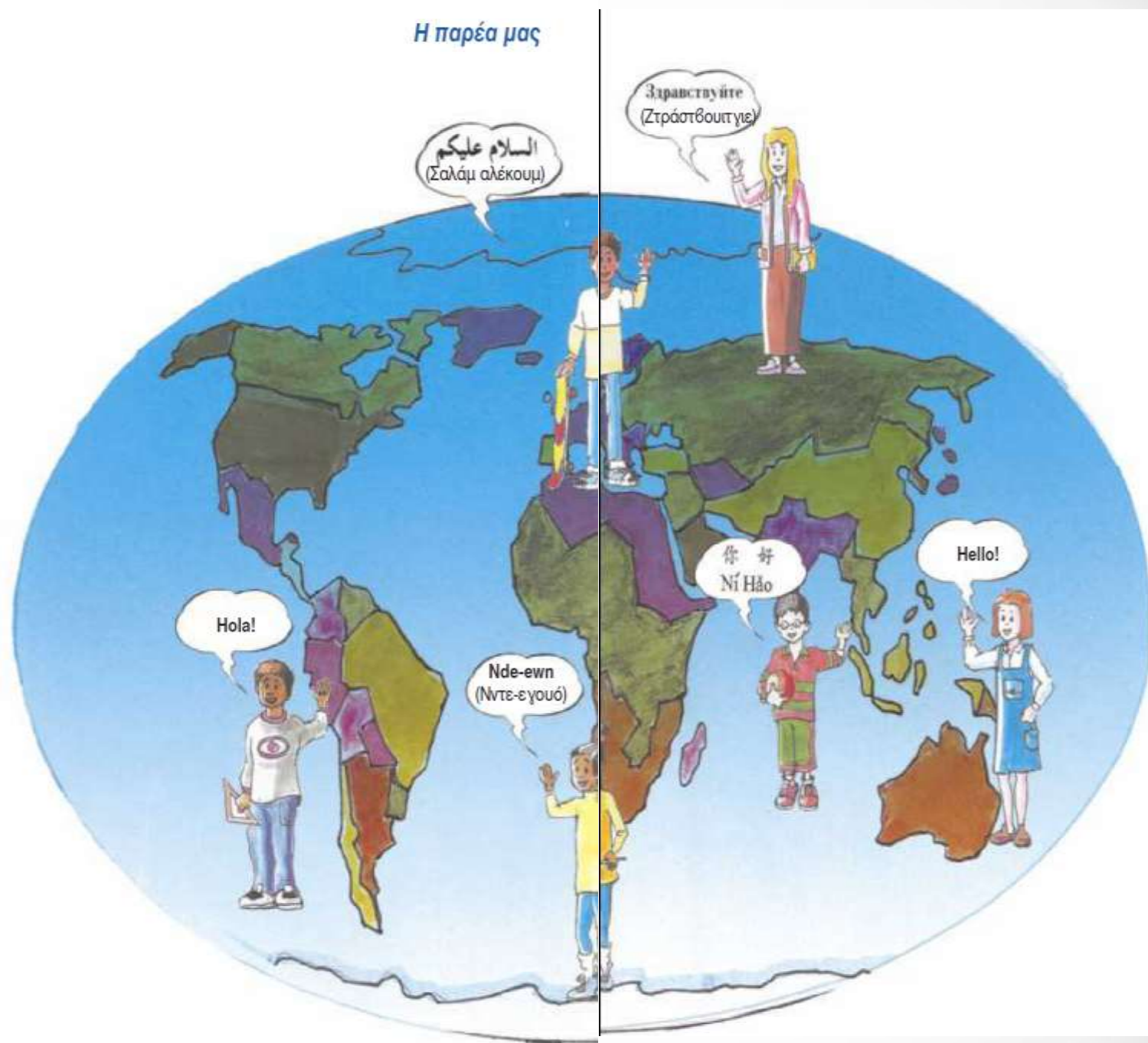

και έχει μείνει αρκετό χρόνο εκεί σφαλώς θα έχει μείνει κατάπληκτος από το γεγονός ότι η Φύση διάλεξε αυτήν την περιοχή της Σκανδιναβίας και γενικότερα της Ευρώπης για να φανερώσει, ίσως, το πιο μεγαλοπρεπές και αρχοντικό πρόσωπό της. Χιονοσκεπέστα βουνά, που λες και μέσα από την υπαινικτική σιωπή τους παρατηρούν την πορεία του περιηγητή. Ασύλληπτης καλλονής αλπικά τοπία που φαίνονται ότι "ανέρχονται" και ταυτόχρονα "κατέρχονται" προς μια μυστική εστία. Αχαιείς σε έκταση δρυμοί, που την άνοιξη και το καλοκαίρι καλούν τους κατοίκους σε πολυήμερες γιορτές,

ενώ κατά τον χειμώνα ντύνονται ένα κατάλευκο πέπλο, το οποίο αντί να κρύβει την μεγαλοπρεπή ομορφιά των νορβηγικών δασών (norske skog), θα έλεγε κάποιος ότι την αναδεικνύει και την τονίζει σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό. Και φυσικά, τα πασιγνωστα φιορδ (fjord, νορβηγική προφορά: "φγιουόρ"), συμπλέγματα κόλπων και κολπίσκων, τα οποία, σίγουρα, συνιστούν το υπέροχο αποτέλεσμα μιας ... μυστικής "συνωμοσίας" της Φύσης, με όλες αυτές τις αλληπάλληλες πτυχώσεις και αναδιπλώσεις που αφήνουν άφωνο τον περιηγητή, καθώς αντικρίζει ένα κρυφό παιγνίδι που παίζουν τα νερά του ωκεανού με τις ακτές και τους βράχους της ξηράς, σχηματίζοντας έτσι "γλώσσες φωτιάς" πάνω στον γεωγραφικό χάρτη της Νορβηγίας. Επίσης, οι περιοχές πάνω από τον αρκτικό κύκλο με τον περιβόητο "ήλιο του μεσονυκτίου" (midnattssolen) να διαχέει ένα χρώμα μόνιμης αυγής ή μόνιμου δειλινού και με αρκετούς παγετώνες που προκαλούν δέος στον περιηγητή, και την αίσθηση πως ζει εξ ορισμού μια συγκλονιστική περιπέτεια, ακόμη κι αν δεν κάνει τίποτε περισσότερο από το να κάθεται ήσυχος σε μια γωνιά!

Η παρέα μας

ΜΑΘΗΜΑ 1ο

Ακούω και διαβάζω.

ΜΑΘΗΜΑ 17ο «Ώρα Γεωμετρίας»

Κύκλος

Τρίγωνο

Παραλληλόγραμμο

Τετράγωνο

1.

 Διαβάζω και
λάθος.

 συμπληρώνω για το σωστό, για το

Η δασκάλα παρουσιάζει γεωμετρικά σχήματα στα παιδιά.
 Σχεδιάζουμε το τετράγωνο και τον κύκλο με τον διαβήτη.
 Σχεδιάζουμε το τρίγωνο με τον χάρακα.
 Τα παιδιά έχουν Μαθηματικά.

6. Παρατηρώ και μαθαίνω τις μαθηματικές πράξεις.

Πρόσθεση

Προσθέτω συν (+) $7 + 7 = 14$
εφτά συν εφτά ίσον δεκατέσσερα

Αφαίρεση

Αφαιρώ μείον (-) $14 - 7 = 7$
δεκατέσσερα μείον εφτά ίσον εφτά

Πολλαπλασιασμός

Πολλαπλασιάζω επί (X) $3 \times 4 = 12$
τρία επί τέσσερα ίσον δώδεκα

Διαίρεση

Διαιρώ δια (:) $10 \div 2 = 5$
δέκα δια δύο ίσον πέντε

7. Διαβάζω τις μαθηματικές πράξεις και τις γράφω με αριθμούς και σύμβολα.

Είκοσι συν είκοσι ίσον σαράντα $20 + 20 = 40$

Εβδομήντα πέντε μείον δέκα ίσον εξήντα πέντε

Τριάντα επί τρία ίσον ενενήντα

Ογδόντα τέσσερα δια δύο ίσον σαράντα δύο

Το πρωί, το ξυπνητήρι χτυπάει στις εκφτά. Πετάγομαι από το κρεβάτι μου, πλένομαι, ντύνομαι, παίρνω το πρωινό μου και φεύγω γρήγορα για το σχολείο.

Στην τάξη η ώρα περνάει χωρίς να το καταλαβαίνω. Η δασκάλα μου με αγαπά, στα μαθήματα τα καταφέρνω και τα διαλείμματα είναι καταπληκτικά.

Το μεσημέρι επιστρέφω κουρασμένη αλλά χαρούμενη στο σπίτι, όπου με περιμένει ζεστό και νόστιμο φαγητό. Μετά το φαγητό, ξεκουράζομαι για λίγο και χαλαρώνω.

Το απόγευμα ετοιμάζομαι για την επόμενη μέρα στο σχολείο. Διαβάζω και γράφω τα μαθήματα και τις εργασίες μου.

Μετά παίζω στο δωμάτιό μου ή στη γειτονιά με τους φίλους μου. Καμιά φορά παρακολουθώ κάποιο καλό πρόγραμμα στην τηλεόραση. Το βράδυ μαζεύεται όλη η οικογένεια στο σπίτι. Τρώμε το βραδινό φαγητό και συζητάμε για την ημέρα που πέρασε.

Πολύ πριν από τα μεσάνυχτα βρίσκομαι στο κρεβάτι μου και... ονειρεύομαι!

1.

Γράφω Σ για το σωστό και Λ για το λάθος.

ΓΕΙΑ ΣΑΣ

Κάθε πρωί ξαπλώνω στο κρεβάτι μου.

Παίρνω πρωινό και φεύγω για το σχολείο.

Το μεσημέρι, μετά το φαγητό, ξεκουράζομαι και χαλαρώνω.

Το απόγευμα διαβάζω και γράφω.

Το πρωί παίζω στη γειτονιά με τους φίλους μου.

Το βράδυ μαζεύεται όλη η οικογένεια στο σπίτι.

Μετά τα μεσάνυχτα βρίσκομαι στο κρεβάτι μου.

Λ

2.

Βάζω ✓ στη σωστή απάντηση.

Ο πατέρας μου σηκώνεται αργά το πρωί

πολύ πρωί

το μεσημέρι

Πηγαίνει στη δουλειά του με τα πόδια

με το λεωφορείο

με το αυτοκίνητο

Το μεσημέρι τρώει στο εστιατόριο

στο σπίτι

στο γραφείο

Το απόγευμα που επιστρέφει ξεκουράζεται

γυμνάζεται

ξυρίζεται

Το βράδυ συνήθως πηγαίνει για ύπνο πριν τα μεσάνυχτα

μετά τα μεσάνυχτα

ακριβώς τα μεσάνυχτα

2. Περιγράψω την οικογένειά μου.

Το μέτρο
μετρά το ύψος.

Ο πατέρας μου
είναι **ψηλός**.

Η μητέρα μου
είναι **ψηλή**.

Εγώ δείχνω
κοντός δίπλα τους.

Η ζυγαριά μετρά το βάρος
και η μεζούρα το μέγεθος.

Ο πατέρας μου είναι
παχουλός.

Η μητέρα μου
είναι **αδύνατη**.

Εγώ είμαι **κανονικός**.
Ούτε χοντρός ούτε λεπτός.

6. Διαβάζω.

Αγαπώ την οικογένειά μου, αλλά τη γιαγιά μου περισσότερο απ' όλους. Τη λένε Ειρήνη και είναι εβδομήντα δύο χρονών. Η γιαγιά μου είναι κοντή και αδύνατη. Έχει στρογγυλό πρόσωπο με ροδοκόκκινα μάγουλα. Τα μεγάλα καστανά μάτια της είναι ζωηρά και έξυπνα. Το βλέμμα της είναι ζεστό και φιλικό, γεμάτο αγάπη. Τα άσπρα της μαλλιά είναι κοντά και καλοχτενισμένα. Η γιαγιά μου είναι απλή και καλόκαρδη. Τα λόγια της είναι γλυκά, στάζουν μέλι. Φοράει φουστάνια. Προτιμάει φουστάνια με απαλό χρώμα. Μυρίζουν λεβάντα.

Η γιαγιά μου μένει μόνη της στο χωριό, στο Μεγαπλάτανο της Πέλλας. Αγαπά πολύ το σπίτι της και τον όμορφο κήπο της και δεν θέλει να μείνει μαζί μας.

Στο χωριό, η γιαγιά μου έχει πολλές φίλες και αρκετούς συγγενείς. Την αγαπάμε πολύ και την παίρνουμε τηλέφωνο συχνά. Στις διακοπές πηγαίνω και μένω μαζί της. Βοηθάω τη γιαγιά μου στα χωράφια και μαζεύω μαζί της φρέσκα ροδάκινα και λαχταριστά κεράσια.

Περνώ θαυμάσια! Η γιαγιά μου είναι ξεχωριστή!

α) ... απαντώ στις ερωτήσεις.

Πώς τη λένε τη γιαγιά;

Πόσων χρονών είναι;

Πού μένει;

Πώς είναι;

Τι ρούχα φοράει;

Τι αγαπάει πολύ;

β) ... ζωγραφίζω τη γιαγιά.

ΜΑΘΗΜΑ 22ο «Το κυλικείο»

η υδρόγειος

ο χάρτης

Γεωγραφία

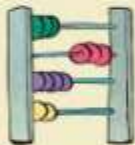

το καβάλετο

η παλέτα

Ζωγραφική

το αριθμητήριο

ο υπολογιστής τσέπης

ο χάρακας

ο διαδότης

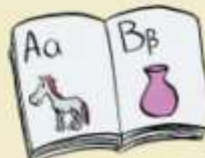
Μαθηματικά

Αγγλικά

Όρθοπεδικά

το αναγνωστικό

Γλώσσα

το πείραμα

Φυσική / Χημεία

ο ανθρώπινος σκελετός

Εμείς κι ο κόσμος

το φυτολόγιο

η μπάσκέτα

η μπάλα

το σκονάκι

Γυμναστική

αιγυπτιακός πολιτισμός

ρωμαϊκός πολιτισμός

ελληνικός πολιτισμός

πρωτόγονος άνθρωπος

Ιστορία

η κιθάρα

οι μαράκες

το τρίγωνο

οι νότες

Μουσική

Το πρόγραμμα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
1η	Γλώσσα				
2η					Ιστορία
3η		Μαθηματικά		Φυσική	
4η			Εμείς κι ο κόσμος		Αγγλικά
5η	Ζωγραφική				
6η		Μουσική		Γυμναστική	

Μιλώ με χρώματα

ο άσπρος κύκνος
η άσπρη βάρκα
το άσπρο νούφαρο

ο μαύρος γάτος
η μαύρη αράχνη
το μαύρο άλογο

ο μωβ καναπές
η μωβ κουρτίνα
το μωβ χαλί

ο γκριζος καπνός
η γκριζα ετάκτη
το γκριζο εύννεφο

ο γαλάζιος ουρανός
η γαλάζια λίμνη
το γαλάζιο πουλί

ο μπλε μαρκαδόρος
η μπλε κασετίνα
το μπλε τετράδιο

ο πορτοκαλής εκούφος
η πορτοκαλιά ζακέτα
το πορτοκαλί παντελόνι

ο κίτρινος φάκελος
η κίτρινη εελίδα
το κίτρινο γραμματοκιβώτιο

ο ροζ φιόγκος
η ροζ κλωστή
το ροζ μπαλόνι

ο καφετής αρκούδος
η καφετιά αλεπού
το καφετί ελάφι

ο πράσινος θάμνος
η πράσινη κάμπια
το πράσινο φύλλο

ο κόκκινος καρταετός
η κόκκινη παπαρούνα
το κόκκινο τριαντάφυλλο

ο καιρός

το ουράνιο τόξο

η ομίχλη
έχει ομίχλη

η βροχή
βρέχει

η αστραπή
αστράφτει

το καλάζι

η λιακάδα
έχει λιακάδα

η ψιχάλα
ψιχαλίζει

η καταγίδα

το χιόνι / οι νιφάδες
χιονίζει

ο άνεμος /
ο αέρας
έχει αέρα
φυσάει

το θερμόμετρο

Εθνική
Μετεωρολογική
Υπηρεσία

η ζέστη
κάνει ζέστη
ζεσταίνομαι

ο κεραυνός

η παγωνιά
κάνει παγωνιά

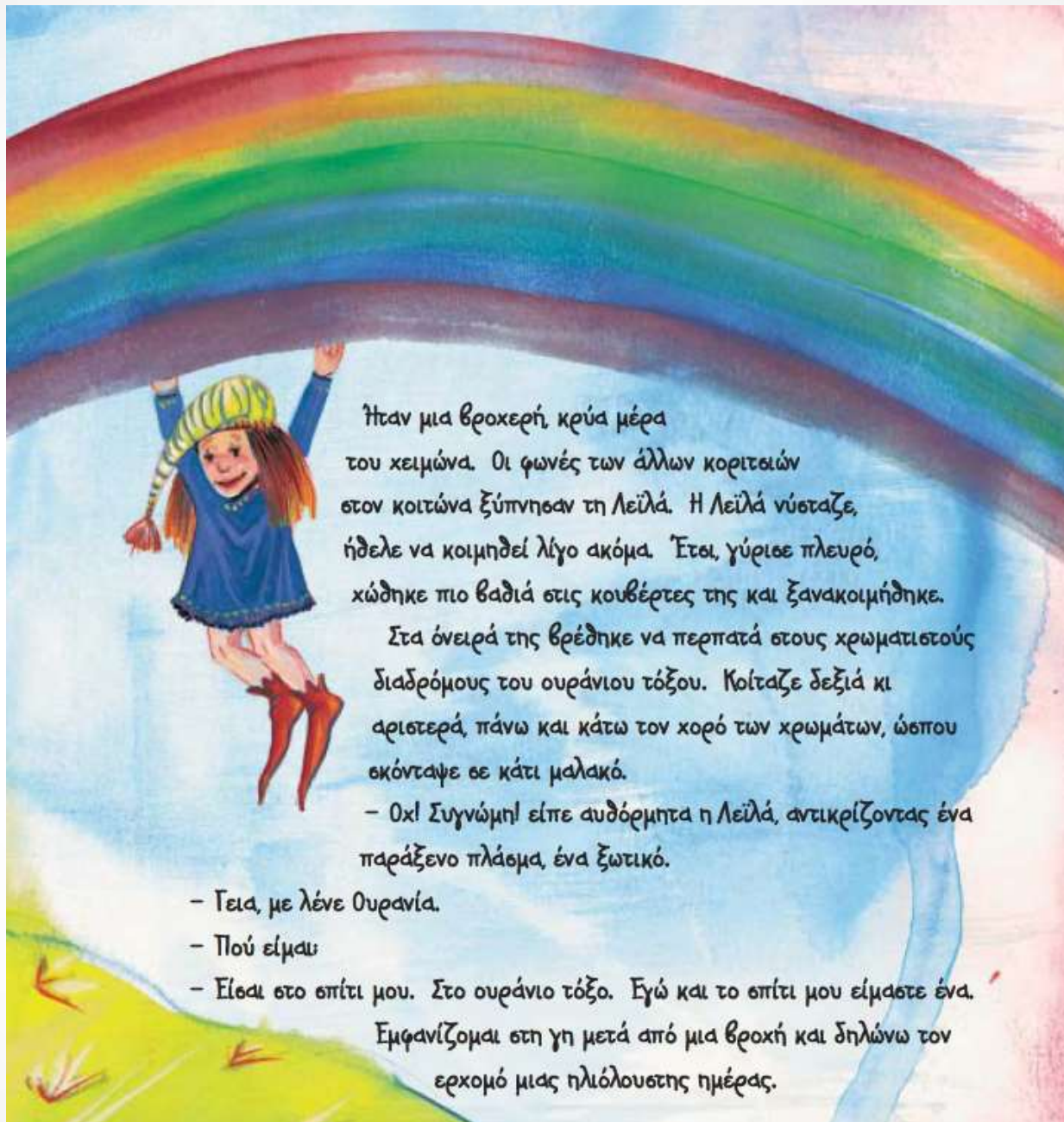

το κρύο
κάνει κρύο
κρυώνω

ο καύσωνας

Ήταν μια βροχερή, κρύα μέρα
του χειμώνα. Οι φωνές των άλλων κοριτσιών
στον κοιτώνα ξύπνησαν τη Λειλά. Η Λειλά νύσταζε,
ήθελε να κοιμηθεί λίγο ακόμα. Έτσι, γύρισε πλευρό,
κώδηκε πιο βαθιά στις κουβέρτες της και ξανακοιμήθηκε.

Στα όνειρά της βρέθηκε να περπατά στους χρωματιστούς
διαδρόμους του ουράνιου τόξου. Κοίταζε δεξιά κι
αριστερά, πάνω και κάτω τον χορό των χρωμάτων, ώσπου
εκόνταψε σε κάτι μαλακό.

- Οχι! Συγνώμη! είπε αυδόρηπτα η Λειλά, αντικρίζοντας ένα
παράξενο πλάσμα, ένα ζωτικό.

- Γεια, με λένε Ουρανία.

- Πού είμαι

- Είσαι στο σπίτι μου. Στο ουράνιο τόξο. Εγώ και το σπίτι μου είμαστε ένα.

Εμφανίζομαι στη γη μετά από μια βροχή και δηλώνω τον
ερχομό μιας ηλιόλουστης ημέρας.

Το ουράνιο τόξο

- Πολύ όμορφο αλλά παράξενο το σπίτι σου!
- Ναι! Είναι λίγο παράξενο. Έχει οχήμα ημικυκλικό σαν τόξο. Όταν το βλέπεις από τη γη, φαίνεται σαν να κρέμεται από τον ουρανό και οι άκρες του να αγγίζουν την επιφάνεια της γης. Είναι πολύχρωμο, ζωηρό και με μεγάλη ιστορία. Έχει άπειρα χρώματα, όμως, εσύ μπορείς να ξεχωρίσεις μόνο το κόκκινο, το πορτοκαλί, το κίτρινο, το πράσινο, το μπλε, το βαθύ μπλε, το ιώδες.
- Τι εννοείς ότι έχεις μεγάλη ιστορία;
- Ενώ ότι οι εξηγήσεις για την ύπαρξή μου είναι πολλές και αρχίζουν από τότε που εκδηλώθηκαν τα καιρικά φαινόμενα στη γη. Να! Κοίταξε μέσα στο σπίτι μου!
- Κοιτάζω, μα δε βλέπω τίποτα.
- Συγκεντρώσου, κοίτα πιο βαθιά, κοίτα στο κόκκινο και στο πορτοκαλί επίπεδο.
- Φοβερό! Η αρχαία Ελλάδα! Βλέπω τη θεά Ίριδα να πηγαινοέρχεται από τον Όλυμπο στην πεδιάδα, δημιουργώντας με τα μικρά της βήματα τα χρωματιστά εκαλοπάτια του Ουράνιου Τόξου. Πιο κάτω, τον Αναξιμένη να παρατηρεί το Ουράνιο Τόξο σε σχέση με τον Ήλιο και να γράφει: « Τα σύννεφα αλλάζουν την πορεία του ηλιακού φωτός και παράγουν το τόξο των χρωμάτων».

... Βοήθειασα!

- Τι έπαδες;

- Στο πράσινο επίπεδο, στην Αφρική, πάνω από τη ζούγκλα Σαραγκέτι, βλέπω ένα τεράστιο φίδι να ανοίγει το στόμα του.

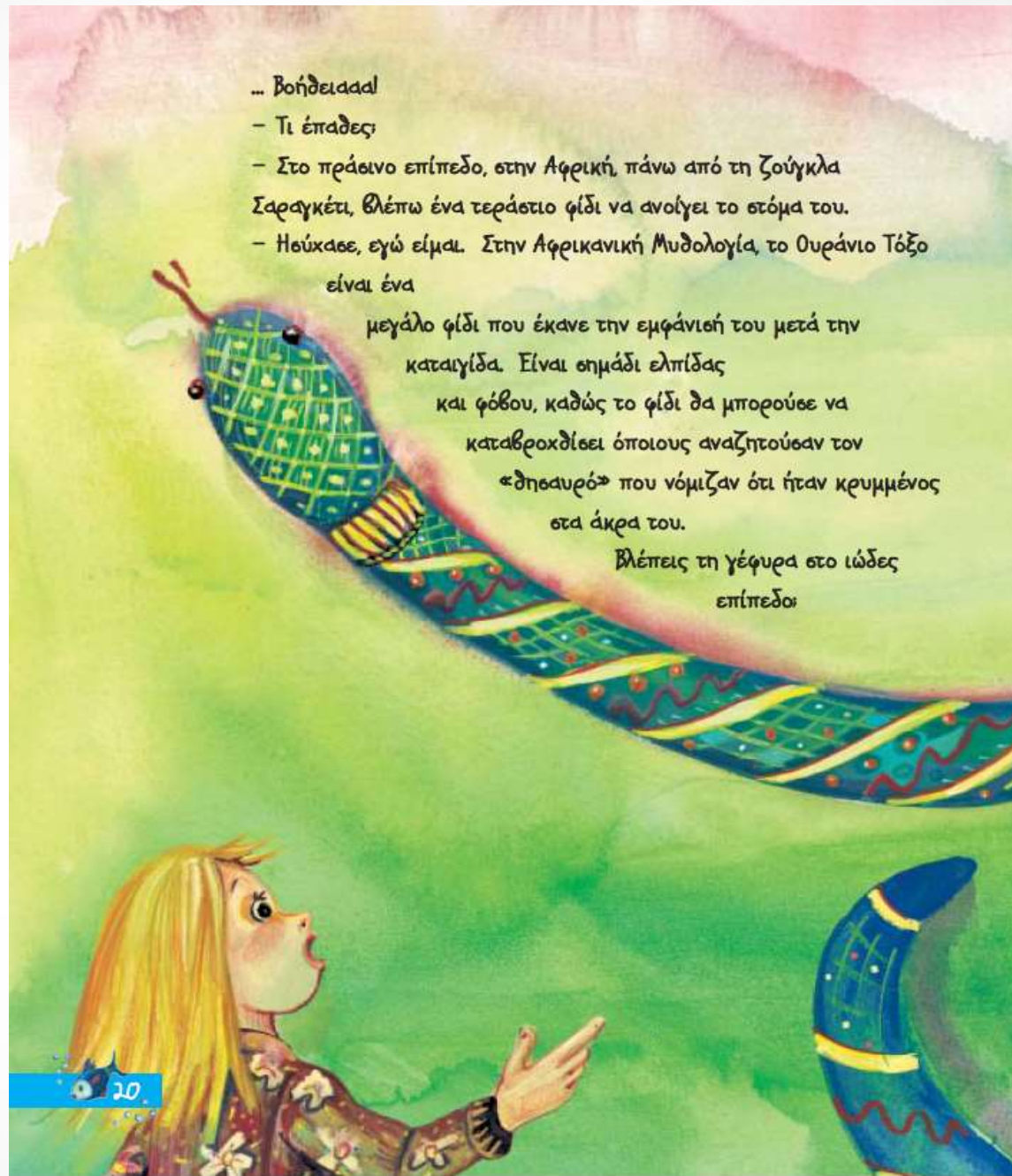
- Ηούκαε, εγώ είμαι. Στην Αφρικανική Μυθολογία, το Ουράνιο Τόξο είναι ένα

μεγάλο φίδι που έκανε την εμφάνισή του μετά την καταιγίδα. Είναι σημάδι ελπίδας

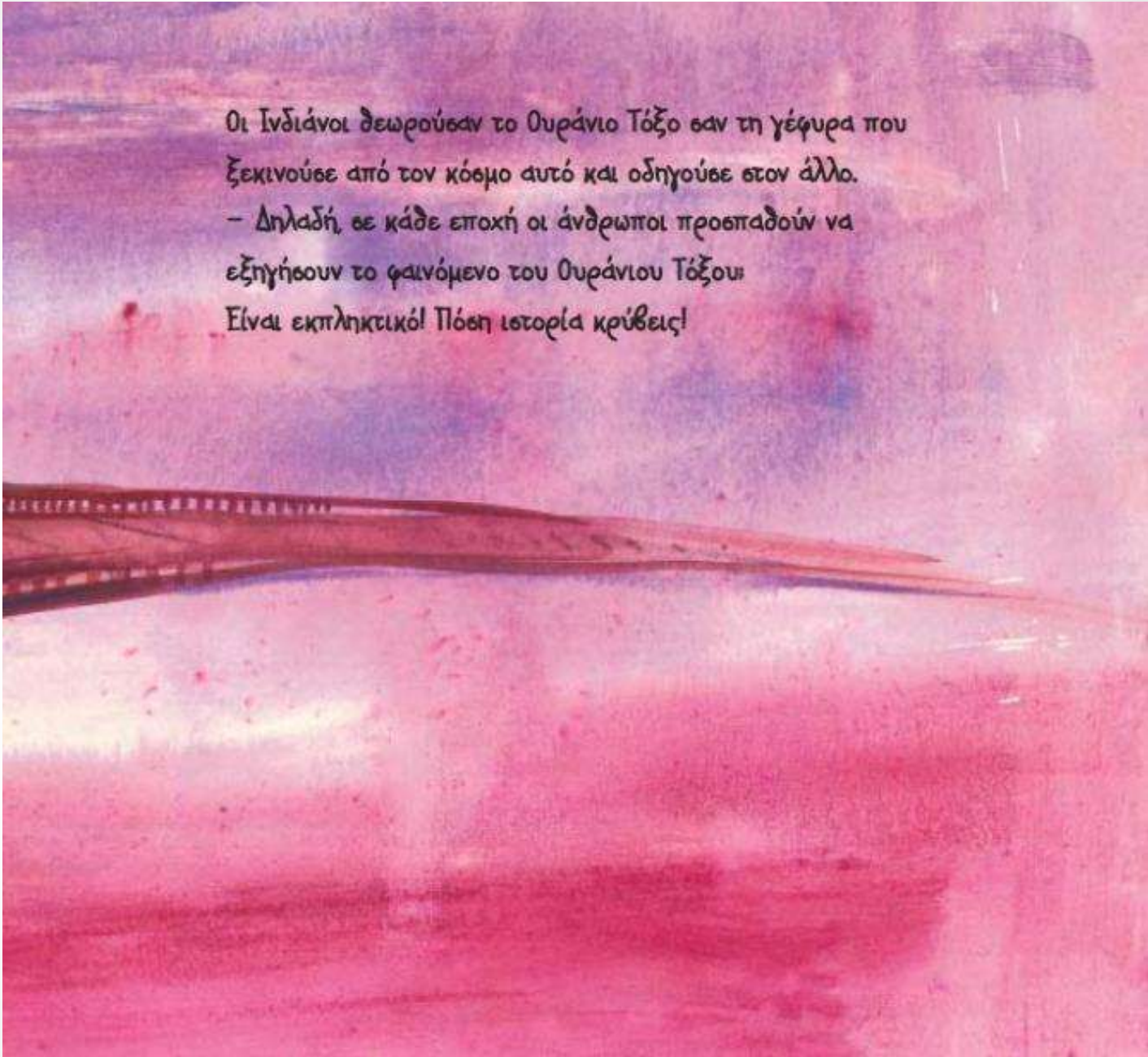
και φόβου, καθώς το φίδι θα μπορούσε να καταβροχθίζει όποιους αναζητούσαν τον

«θησαυρό» που νόμιζαν ότι ήταν κρυμμένος στα άκρα του.

Βλέπεις τη γέφυρα στο ιώδες επίπεδο;

Οι Ινδιάνοι θεωρούσαν το Ουράνιο Τόξο σαν τη γέφυρα που
ξεκινούσε από τον κόσμο αυτό και οδηγούσε στον άλλο.
- Δηλαδή, σε κάθε εποχή οι άνθρωποι προσπαθούν να
εξηγήσουν το φαινόμενο του Ουράνιου Τόξου.
Είναι εκπληκτικό! Πόση ιστορία κρύβεις!

Δραστηριότητες

1. Ανακαλύπτω τα χρώματα στο Ουράνιο Τόξο και τα χρωματίζω.

2. Γίνομαι ένα από τα χρώματα του ουράνιου τόξου και γράφω την ιστορία μου.

---

3. Γίνομαι δημοσιογράφος και ταξιδεύω μέχρι το ουράνιο τόξο. Τι θα ήθελα να το ρωτήσω;

---

4. Στην Αφρικανική Μυθολογία, το Ουράνιο Τόξο είναι ένα μεγάλο φίδι που έκανε την εμφάνισή του μετά την καταιγίδα. Γράφω κι εγώ έναν μύθο που γνωρίζω για το Ουράνιο Τόξο.

---

5. Ξύνω τις Ξυλομπογιές μου, ανακατεύω τη σκόνη και ανακαλύπτω ποια καινούρια χρώματα δημιουργούνται.

Κίτρινο+μπλε

κόκκινο+μπλε

κίτρινο+κόκκινο

6. Παίζω με την παρέα μου το παιχνίδι «Έχω ένα αυτοκίνητο που όλο όλο τρέχει».